

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні групи забезпечення
спеціальності
від «13» 03 2023 року
Протокол № 6
Голова групи Ч Чугай А.В.

«УЗГОДЖЕНО»

Декан природоохоронного
факультету Ч Чугай А.В.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
« ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ »

(назва навчальної дисципліни)

101 «Екологія»

(шифр та назва спеціальності)

«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване
природокористування»

(назва освітньої програми)

бакалавр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

III

V

4/120

залік

(рік навчання)

(семестр навчання)

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

(форма контролю)

Екології та охорони довкілля

(кафедра)

Одеса, 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Вивчення теоретичних і практичних аспектів використання природно-рекреаційного потенціалу територій і акваторій для розвитку екотуристичної діяльності, спрямованої на задоволення оздоровчих потреб суспільства; підвищення ефективності раціонального природокористування (особливо об'єктів природно-заповідного фонду); принципів сталого розвитку екологічного туризму.
Компетентність	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
Результат навчання	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.
Базові знання	Світовий досвід розвитку екологічного туризму, основні види екологічного туризму та перевага їх застосування враховуючи особливості природних умов регіонів України, вплив екологічного туризму на навколишнє середовище та напрями його зниження, принципи організації екотуристичної діяльності.
Базові вміння	Застосувати екологічні знання при організації екотуристичної діяльності, розробці заходів щодо оптимального використання природно-рекреаційних ресурсів, використовувати при рішенні практичних задач охорони об'єктів природно-заповідного фонду.
Базові навички	Оцінювати можливі негативні наслідки зміни якості навколишнього середовища від туристичної діяльності, застосувати базові екологічні знання для раціонального використання природно-рекреаційного потенціалу територій.
Пов'язані силлабуси	-
Попередні дисципліни	
Наступні дисципліни	
Кількість годин	лекції: 30 год. семінарські заняття: 30 год. самостійна робота студентів: 60 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Передумови та етапи розвитку екологічного туризму. Основні складові екологічного туризму.	3	2
	• Тема 1. Світовий досвід розвитку екологічного туризму.	3	2
	• Тема 2. Відпочинок, рекреація, туризм, екотуризм, екскурсії.		2
	• Тема 3. Еволюція понять. і визначення екологічний туризм. Основні екологічно орієнтовані види туризму.	4	
	• Тема4. Природно-заповідний фонд як основа розвитку екотуризму.	3	2
	• Тема 5. Вплив екотуризму на геологічне середовище, рослинний і тваринний світ. Основні напрями зниження впливу.	4	2
	Модульна тестова контрольна робота №1		5
ЗМ-Л2	Стратегічні основи розвитку екологічного туризму.		
	• Тема 1. Організація екологічних турів.	3	1
	• Тема 2. Маркетинг у екотуризмі.	4	2
	• Тема 3. Роль громадкості в розвитку екологічного туризму.	3	1
	• Тема 4. Основи розвитку екологічного туризму в Україні.	3	1
	Модульна тестова контрольна робота №2		5
	Підсумкова залікова контрольна робота		5
	Разом	30	30

Консультації: Нагаєва С.П., раз на тиждень 1 година згідно розкладу занять за графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри.

2.2. Практичний модуль

Код	Назва тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	• Тема 1. Світовий досвід розвитку екологічного туризму. Основні поняття рекреаційної географії.	6	4
	• Тема 2. Принципи класифікації екотуризму. Агротуризм. Зелений туризм.	6	4
	• Тема 3. Природно-заповідний фонд, як основа розвитку екотуризму.	6	4
	• Тема 4. Вплив екотуризму на геологічне середовище, рослинний і тваринний світ.	6	4
	• Тема 5. Індустрія екотуризму і туристські ринки. Доповіді	6	4
	Разом:	30	30

Консультації: Нагаєва С.П., раз на тиждень 1 година згідно розкладу занять за графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри.

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин СРС	Строк проведення (семестр, тиждень)
ЗМ-Л1	Підготовка до лекційних занять	10	1-7 тиждень
	Захист модульної тестової контрольної роботи (обов'язковий)	5	
ЗМ-Л2	Підготовка до лекційних занять.	5	7-15 тиждень
	Захист модульної тестової контрольної роботи (обов'язковий)	5	
ЗМ-П	Підготовка до практичних занять.	20	1-15 тиждень
	Захист доповідей (обов'язковий).	10	
	Виконання підсумкової залікової контрольної роботи	5	15 тиждень
	Разом:	60	

2.3.1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1, ЗМ-Л2.

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

З теоретичного курсу навчальної дисципліни студент повинен бути готовим відповідати на усні запитання лектора під час лекційних занять; виконати 10 тестових завдань відкритого типу модульної контрольної роботи.

Формами контролю засвоєння теоретичних знань є усне опитування під час лекційних занять (поточний контроль), модульні контрольні роботи за кожним змістовним модулем (внутрішньо семестровий контроль), складання заліку (підсумкова атестація).

Варіанти модульної контрольної роботи містять 10 запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали (ЗМ-Л1, ЗМ-Л2). Максимальна кількість балів за виконаний варіант кожної модульної контрольної роботи становить **30 балів**. Максимальна кількість балів яку студент може отримати з лекційної частини складає **60 балів**.

2.3.2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П

Формою контролю практичного модулю ЗМ-П є усне опитування під час проведення практичних (семінарських) занять, підготовка доповідей. Теми доповідей:

1. Світовий огляд сучасного розвитку екологічного туризму.
2. Рекреація, рекреаційна діяльність і рекреаційні ресурси.
3. Еволюцію визначення „екологічний туризм”.
4. Класифікація екологічно-орієнтованих видів туризму.
5. Екологічний туризм.
6. Зелений туризм.
7. Сільський туризм.
8. Історичний туризм.
9. Етнічний туризм.
10. Бедвотчинг.
11. Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду.
12. Основні наслідки туристично-рекреаційної діяльності.
13. Вплив туристично-рекреаційної діяльності на рослинний світ.
14. Вплив туристично-рекреаційної діяльності на тваринний світ.
15. Організація екологічних турів.
16. Роль менеджменту в екологічному туризмі.
17. Індустрія туризму
18. Специфічні особливості індустрії туризму.
19. Показники якості туристських об'єктів.
20. Комплексний характер туристського обслуговування.

Література [1, 5, 7, 10, 12].

Студент обирає за бажанням по 4 доповіді. Доповіді оформлюється на листах А4. Поля по 20 мм. Шрифт 14. Отступ 1,5 інтервал. Об'єм 4-5 сторінок. Кожна доповідь оцінюється у **5 балів**.

Максимальна кількість балів яку студент може отримати за доповіді складає **20 балів**.

Максимальна кількість балів яку студент може отримати за усне опитування складає **20 балів**.

Всього за практичні (семінарські) заняття студент може отримати **40 балів**.

Загальна максимальна кількість балів з дисципліни «Екологічний туризм», яку студент може отримати, складає **100 балів** (теоретична частина -**60 балів**, практична частина – **40 балів**).

Згідно п. 2.4 «Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів», студент вважається допущеним до заліку , якщо він виконав всі види робіт і набрав за модульною системою суму балів не менше **30 балів** за теоретичну частину та **20 балів** за практичну частину дисципліни «Екологічний туризм».

2.3.3. Методика складання заліку (підсумкова атестація).

З дисципліни «Екологічний туризм» студент виконує залікову контрольну роботу.

Варіанти підсумкової залікової контрольної роботи містять 20 запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів.

Максимальна кількість балів за виконаний варіант залікової модульної контрольної роботи становить **100 балів**.

З дисципліни «Екологічний туризм» студент виконує залікову контрольну роботу, а інтегральна оцінка (В) по дисципліні розраховується за формулою

$$B = 0,75 \times OЗ + 0,25 \times OЗКР,$$

де ОЗ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за змістовними модулями;

ОЗКР – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) залікової контрольної роботи.

Шкала переходу від оцінок за національною системою до системи ЄКТАС

За шкалою ECTS	За національною системою		Бал успішності
	для іспиту	для заліку	
A	5 (відмінно)	зараховано	90–100
B	4 (добре)	зараховано	82–89,9
C	4 (добре)	зараховано	74–81,9
D	3 (задовільно)	зараховано	64–73,9
E	3 (задовільно)	зараховано	60–63,9
FX	2 (незадовільно)	не зараховано	35–59,9
F	2 (незадовільно)	не зараховано	1–34,9

Оцінки кількісні та якісні виставляються у інтегральних відомостях.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Модуль ЗМ-Л1 «Передумови та етапи розвитку екологічного туризму. Основні складові екологічного туризму».

3.1.1. Повчання

Тема 1. Світовий досвід розвитку екологічного туризму. Короткий огляд розвитку туризму в Україні.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: стислий огляд розвитку туризму, на основні етапи становлення екологічного туризму, економічні передумови розвитку туризму в світі і в Україні.

Література [1, 2, 10,12].

Тема 2. Відпочинок, рекреація, туризм, екотуризм, екскурсії.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: Основні поняття у галузі екологічного туризму нерозривно пов'язані з понятійно-термінологічним апаратом рекреаційної географії, основні положення Закону України „Про туризм”.

Література [1, 2, 11].

Тема 3. Еволюція понять. і визначення екологічний туризм. Основні екологічно орієнтовані види туризму.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: тлумачення понять «екологічний туризм» різними авторами; принципи і особливості екологічного туризму, агротуризм, зелений туризм, сільський туризм.

Література [1- 3, 11].

Тема 4. Природно-заповідний фонд як основа розвитку екотуризму.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: основні ресурси екологічного туризму. Характеристику об'єктів природно-заповідного фонду, особливості організації екотуристичної діяльності.

Література [1, 3, 8].

Тема 5. Вплив екотуризму на геологічне середовище, рослинний і тваринний світ. Основні напрями зниження впливу.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: основні наслідки туристично-рекреаційної діяльності, стадії рекреаційної дигресії, Управління процесами впливу на стан довкілля, суспільство та економіку.

Література [1, 3, 5].

3.1.2. Питання для самоперевірки

1. Які тенденції розвитку сучасного туризму?
2. Які передумови становлення екологічного туризму?
3. У чому полягає зв'язок між туризмом, суспільством і станом довкілля?
4. Що таке вільний час і відпочинок?
5. Що таке рекреація, рекреаційна діяльність і рекреаційні ресурси?
6. Наведіть визначення поняття “туризм”.

7. Наведіть еволюцію визначення „екологічний туризм”.
8. Які задачі Міжнародного року екотуризму?
9. Які основні тлумачення термінів “туризм” і “турист”?
10. Які основні ознаки класифікації туризму?
11. Що таке “бедвотчинг”?
12. Назвіть основні складові ресурсів екотуризму.
13. Які основні елементи включає європейська екологічна мережа?
14. Чому заповідні території включають найголовніші ресурси екотуризму?
15. У чому полягає негативний вплив еколого-туристичної діяльності на рослинний покрив ?
16. У чому полягає негативний вплив еколого-туристичної діяльності на тваринний світ ?

Питання для самоперевірки базових результатів знань

1. Коли і як почався розвиток масового туризму?
2. Які принципи і специфічні особливості екотуризму?
3. Які ви знаєте принципи сталого розвитку туризму?
4. Які відомі вам трактування екологічного туризму?
5. Які основні типи і ознаки екотуризму?
6. Що таке агро туризм (зелений туризм)?
7. Які ключові принципи покладено у розвиток екотуризму на заповідних природних територіях ?
8. Назвіть негативні впливи розвитку екологічного туризму на стан довкілля?
9. Які найважливіші аспекти взаємин туризму і навколишнього середовища?
10. Які існують специфічні міри контролю за процесами впливу на навколишнє середовище?

3.2. Модуль ЗМ-Л2 «Стратегічні основи розвитку екологічного туризму»

3.2.1. Повчання

Тема 1. Організація екологічних турів. Екологічні тропи.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: тлумаченням поняття «екологічний тур»; види екологічних турів; вимоги організації екотурів; тлумаченням поняття «екологічна тропа», їх класифікація.

Література [1, 2, 3, 13].

Тема 2. Етика і основні заповіді екотуриста. Екологічна освіта.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: тлумачення понять «екотурист»; основні норми поведінки екотуристів; основні напрями екологічної освіти.

Література [1, 2, 3, 13].

Тема 3. Державні інструменти стратегії розвитку туризму. Місцеві і регіональні фактори залучення туристів.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: Закон України „Про туризм”, економічні інструменти розвитку туризму, основні напрями та перспективи розвитку екологічного туризму, роль регіональних та місцевих органів у розвитку туризму.

Література [1, 2, 3, 13].

Тема 4. Наукове забезпечення розвитку екотуризму. Удосконалення системи підготовки кадрів для екологічного туризму.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: наукову та нормативну базу розвитку туризму, роль менеджменту в екологічному туризмі, підвищення рівня кваліфікації кадрів для сталого розвитку екологічного туризму.

Література [1, 2, 7,11].

Тема 5. Індустрія екотуризму і туристські ринки. Методи організації та керування екотуризмом.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: тлумачення понять «індустрія туризму», специфічні особливості індустрії туризму, туристське обслуговування, туристський продукт, додаткові туристські послуги, роль реклами в розвитку екологічного туризму.

Література [1, 2, 7,11].

3.2.2. Питання для самоперевірки

1. Перелічіть основні положення щодо захисту довкілля і культурно-історичних об'єктів під впливом туристської діяльності.
2. Яка роль громадськості в розвитку екотуризму?
3. Які існують шляхи залучення місцевих співтовариств у еколого-туристичній процес?
4. Які існують шляхи залучення територіальних громад у розвиток екотуризму?
5. Яка роль відіграють неурядові організації в розвитку екотуризму?
6. Як реклама, торгові марки і знаки сприяють підвищенню рейтингу екотуризму?

Питання для самоперевірки базових результатів знань

1. Яка інформація необхідна для організації і здійснювання екотуру?
2. Які основні критерії визначення цільових груп?
3. Які показники якості туристських об'єктів?
4. Ціль розвитку менеджменту в екотуризмі?
5. Із чого повинна складатися маркетингова стратегія екотуризму?
6. Що таке „індустрія туризму”?
7. У чому полягає комплексний характер туристського обслуговування?
8. Які функції покладаються туроператорів і турагентів?
9. Що таке туристський продукт і туристський пакет?
10. Що таке туристський попит і туристська пропозиція?

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Тестові питання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1

1. Хто вперше запропонував термін “екологічний туризм”?:

Література [1 с.9].

2. Подорож у відносно недоторкані місця природи з метою оздоровлення, пізнання не наносячи шкоди природному середовищу та сприяючи його охороні називається:

Література [1 с.21].

3. Витоптування від 30% до 60%, травяний покрив деградує, підстилка в стадії руйнування відноситься до стадії рекреаційної дигресії :

Література [1 с.66].

4. Маршрут призначений для проведення пізнавальних екскурсій на заповідних територіях називається:

Література [1 с.60].

5. Основні вимоги для формування екостежки є:

Література [1 с.61].

6. Зведення до мінімуму негативних наслідків екологічного і соціально-культурного характеру – основні риси:

Література [1 с.37].

7. Основними ресурсами для сталого розвитку екотуризму є:

Література [1 с.45].

8. Використання природного ландшафту з метою отримання економічного прибутку з мінімізацією впливу на стан довкілля є основні риси:

Література [1 с.9].

10. Екостежка для екологічного виховання довжиною не більше 2км, тривалість екскурсій до 3 годин відносяться до:

Література [1 с.60].

11. Витоптування від 5% до 10%, травяний покрив малопорушений, підлісок задовільний відноситься до стадії рекреаційної дигресії :

Література [1 с.66].

12. Допустима кількість рекреантів на одиницю площі, які одночасно можуть перебувати на даній території називається:

Література [1 с.70].

13. Сприяння охороні природи, місцевого соціального культурного середовища – основна риса:

Література [1 с.37].

14. Базовими напрямками діяльності адміністрації заповідних територій є:

Література [1 с.48,49].

15. Трансформація природних біотопів під впливом рекреації називається

Література [1 с.66].

16. Вилов пташенят, загибель мурах під ногами переходів і колесами транспорту є

Література [1 с.67].

17.Збереження культурної спадщини регіону, економічний прибуток, взаємне культурне збагачення туристів і місцевих жителів є:

Література [1 с.70].

18.У колишньому СРСР термін екотуризм був використаний:

Література [1 с.10].

19.Основні ресурси екологічного туризму:

Література [1 с.45].

20. Сукупність явищ і віносин для оздоровчої, пізнавальної, розважальної та спортивної діяльності людей називається:

Література [1 с.17].

21.Відпочинковий туризм зосереджений на сільських територіях є:

Література [1 с.35].

22. Подорожі, що організуються з метою участі у конференціях, конгресах, семінарах називається:

Література [1 с.34].

23. Гранично припустима величина рекреаційного навантаження на заповідні території визначається:

Література [1 с.48].

24. Екостежки на територіях національних парків довжиною більше 8км, тривалістю маршрутів більше 4годин відносяться до:

Література [1 с.60].

25. Витоптування до 5%, трав'яний покрив непорушени, підлісок непорушений відноситься до стадії рекреаційної дигресії

Література [1 с.66].

26. Змінення відносин конкурування, посилення чи ослаблення пресу хижаків є вплив екотуризму:

Література [1 с.67].

27. Основні призначення екостежок є :

Література [1 с.60].

28. Найбільшим потенціалом для цілей екотуризму володіють:

Література [1 с.45].

29. Особа форма екотуризму – спостереження за птахами називається:

Література [1 с.42].

30.Розвиток екотуризму на заповідних територіях базується на принципі:

Література [1 с.48].

4.2 Тестові питання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2

1. Наявність привабливих природних об'єктів, сприятливих біокліматичних умов, лікувальних ресурсів відносяться до характеристик:

Література [1 с.73].

2. Сукупність підприємств, організацій для забезпечення розвитку туризму називається:

Література [1 с.84].

3.Первинна одиниця туристського продукту, що реалізується туристам називається:

Література [1 с.88].

4. Оперативне розміщення туристів в готелях, установлення санітарно-гігієнічного порядку високий рівень обслуговування відносяться до показників:

Література [1 с.77].

5. Маркетингова стратегія екотуризму включає:

Література [1 с.83].

6. Чітко регламентовані подорожі, запропоновані туристичними фірмами, термінами, обсягу послуг входять до туризму :

Література [1 с.31].

7. До факторів, що визначають можливість реалізації різних видів туризму відносяться :

Література [1 с.73].

8. Процес обліку і порівняння запланованого потоку туристів з фактичним входить до етапу:

Література [1 с.49].

9.Пакує різні послуги, у єдиний турпродукт:

Література [1 с.88].

10. Платоспроможність туриста, інтенсивність витрат визначає:

Література [1 с.90].

11.Підвищенню рейтингу екотуризму сприяє:

Література [1 с.91].

12. Аналіз наслідків туристичної діяльності оцінюється за допомогою:

Література [1 с.49].

13. Регіональні структури екотуризму України формуються за такими факторами:

Література [1 с.100].

14.Невід'ємною частиною обслуговування туризму є :

Література [1 с.88].

15. Міське населення може отримувати прибуток від таких видів діяльності на заповідних територіях у:

Література [1 с.53].

16.Наявність лікарень, спеціальних медичних установ, кваліфікованих лікарів відноситься до характеристик :

Література [1 с.73].

17.Забезпеченість продуктами, сувенірами, висока якість продукції, ввічливе обслуговування відносяться до показників якості:

Література [1 с.78].

18.Основні властивості індустрії туризму:

Література [1 с.85].

19. Санітарно-гігієнічний стан атмосферного повітря, поверхневих вод, джерел питного водопостачання відносяться до характеристик

Література [1 с.73].

20. Справний технічний стан транспорту, висока кваліфікація водіїв, вчасне подання транспорту відносяться до критеріїв якості:

Література [1 с.79].

4.3 Питання до семінарських занять модуля ЗМ-П

Тема 1. Світовий досвід розвитку екологічного туризму. Стан розвитку туризму в Україні.

1. Коли і як почався розвиток масового туризму?
2. Які тенденції розвитку сучасного туризму?
3. Які передумови становлення екологічного туризму?
4. У чому полягає зв'язок між туризмом, суспільством і станом довкілля?
5. Які основні передумови розвитку екотуризму існують в Україні?
6. Які існують передумови для розвитку екотуризму в Азово-Чорноморському регіоні України?
7. Чому водно-болотні угіддя Азово-Чорноморського регіону України вважаються унікальними ресурсами для розвитку екотуризму?

Література [1]

Тема 2. Принципи класифікації екотуризму. Агротуризм. Зелений туризм.

1. Які основні ознаки класифікації туризму?
2. Що таке агро туризм (зелений туризм)?
3. Які відомі вам трактування екологічного туризму?
4. Які основні типи і ознаки екотуризму?
5. Що таке “бедвотчинг”?

Література [1]

Тема 3. Природно-заповідний фонд, як основа розвитку екотуризму.

1. Назвіть основні складові ресурсів екотуризму.
2. Які основні елементи включає європейська екологічна мережа?
3. Чому заповідні території включають найголовніші ресурси екотуризму?
4. Які ключові принципи покладено у розвиток екотуризму на заповідних природних територіях ?
5. Класифікація об'єктів природно-заповідного фонду.

Література [1]

Тема 4. Вплив екотуризму на геологічне середовище, рослинний і тваринний світ.

1. Назвіть негативні впливи розвитку екологічного туризму на стан довкілля?
2. У чому полягає негативний вплив еколого-туристичної діяльності на рослинний покрив ?
3. У чому полягає негативний вплив еколого-туристичної діяльності на тваринний світ ?

4. Які найважливіші аспекти взаємин туризму і навколишнього середовища?
5. Які існують специфічні міри контролю за процесами впливу на навколишнє середовище?

Література [1]

Тема 5. Індустрія екотуризму і туристські ринки.

1. Яка інформація необхідна для організації і здійснювання екотуру?
2. Які основні критерії визначення цільових груп?
3. Які показники якості туристських об'єктів?
4. Перелічить основні положення щодо захисту довкілля і культурно-історичних
5. Яка роль громадськості в розвитку екотуризму?
6. Яка роль відіграють неурядові організації в розвитку екотуризму?
7. Із чого повинна складатися маркетингова стратегія екотуризму?
8. Що таке „індустрія туризму”?
9. У чому полягає комплексний характер туристського обслуговування?
10. Які функції покладаються туроператорів і турагентів?
11. Що таке туристський продукт і туристський пакет?
12. Що таке туристський попит і туристська пропозиція?
13. Як реклама сприяє підвищенню рейтингу екотуризму?

Література [1]

4.4 Тестові завдання до залікової контрольної роботи

1. Відновлення працездатності людини, зниження нервово і психічного збудження та фізичного напруження називається:

Література [1 с.16].

2. Сукупність відносин і явищ, що виникають у результаті подорожі поза постійним місцем проживання називається:

Література [1 с.17].

3. Сприяння охороні природи, місцевого соціального культурного середовища – основна риса:

Література [1 с.37].

4. Природно-антропогенні об'єкти(явища), які використовуються для оздоровлення, відпочинку і рекреації називаються:

Література [1 с.17].

5. Основні ресурси екологічного туризму:

Література [1 с.44].

6. Сукупність явищ і відносин для оздоровчої, пізнавальної, розважальної та

спортивної діяльності людей називається:

Література [1 с.15].

7. Подорожі, що організуються з метою участі у конференціях, конгресах, семінарах називається:

Література [1 с.34].

8. Подорожі, що здійснюються з метою вивчення історії культури і способів життя рідкісних чи екзотичних народностей називається:

Література [1 с.34].

9. Особа форма екотуризму – спостереження за птахами називається:

Література [1 с.42].

10. Найбільшим потенціалом для цілей екотуризму володіють:

Література [1 с.45].

11. Наявність привабливих природних об'єктів, сприятливих біокліматичних умов, лікувальних ресурсів відносяться до характеристик:

Література [1 с.73].

12. Сукупність підприємств, організацій для забезпечення розвитку туризму називається:

Література [1 с.84].

13. Первинна одиниця туристського продукту, що реалізується туристам називається:

Література [1 с.88].

14. Оперативне розміщення туристів в готелях, установлення санітарно-гігієнічного порядку високий рівень обслуговування відносяться до показників:

Література [1 с.77].

15. Маркетингова стратегія екотуризму включає:

Література [1 с.83].

16. Чітко регламентовані подорожі, запропоновані туристичними фірмами, термінами, обсягу послуг входять до туризму :

Література [1 с.31].

17. До факторів, що визначають можливість реалізації різних видів туризму відносяться :

Література [1 с.73].

18. Процес обліку і порівняння запланованого потоку туристів з фактичним входить до етапу:

Література [1 с.49].

19.Пакетує різні послуги, у єдиний турпродукт:

Література [1 с.88].

20. Платоспроміжність туриста, інтенсивність витрат визначає:

Література [1 с.90].

21.Підвищенню рейтингу екотуризму сприяє:

Література [1 с.91].

22. Аналіз наслідків туристичної діяльності оцінюється за допомогою:

Література [1 с.49].

23. Регіональні структури екотуризму України формуються за такими факторами:

Література [1 с.100].

24.Невід’ємною частиною обслуговування туризму є :

Література [1 с.88].

25. Міське населення може отримувати прибуток від таких видів діяльності на заповідних територіях у:

Література [1 с.53].

26.Наявність лікарень, спеціальних медичних установ, кваліфікованих лікарів відноситься до характеристик :

Література [1 с.73].

27.Забезпеченість продуктами, сувенірами, висока якість продукції, ввічливе обслуговування відносяться до показників якості:

Література [1 с.78].

28.Основні властивості індустрії туризму:

Література [1 с.85].

29. Санітарно-гігієнічний стан атмосферного повітря, поверхневих вод, джерел питного водопостачання відносяться до характеристик

Література [1 с.73].

30. Справний технічний стан транспорту, висока кваліфікація водіїв, вчасне подання транспорту відносяться до критеріїв якості:

Література [1 с.79].

31. Хто вперше запропонував термін “екологічний туризм”?:

Література [1 с.9].

32. Подорож у відносно недоторкані місця природи з метою оздоровлення, пізнання не наносячи шкоди природному середовищу та сприяючи його охороні

називається:

Література [1 с.21].

33. Витоптування від 30% до 60%, травяний покрив деградує, підстилка в стадії руйнування відноситься до стадії рекреаційної дигресії :

Література [1 с.66].

34. Маршрут призначений для проведення пізнавальних екскурсій на заповідних територіях називається:

Література [1 с.60].

35. Основні вимоги для формування екостежки є:

Література [1 с.61].

36. Зведення до мінімуму негативних наслідків екологічного і соціально-культурного характеру – основні риси:

Література [1 с.37].

37. Основними ресурсами для сталого розвитку екотуризму є:

Література [1 с.45].

38. Використання природного ландшафту з метою отримання економічного прибутку з мінімізацією впливу на стан довкілля є основні риси:

Література [1 с.9].

39. Екостежка для екологічного виховання довжиною не більше 2км, тривалість екскурсій до 3 годин відносяться до:

Література [1 с.60].

40. Витоптування від 5% до 10%, травяний покрив малопорушений, підлісок задовільний відноситься до стадії рекреаційної дигресії :

Література [1 с.66].

41. Допустима кількість рекреантів на одиницю площі, які одночасно можуть перебувати на даній території називається:

Література [1 с.70].

42. Сприяння охороні природи, місцевого соціального культурного середовища – основна риса:

Література [1 с.37].

43. Базовими напрямками діяльності адміністрації заповідних територій є:

Література [1 с.48,49].

44. Трансформація природних біотопів під впливом рекреації називається

Література [1 с.66].

45. Вилов пташенят, загибель мурах під ногами переходів і колесами транспорту

є

Література [1 с.67].

46.Збереження культурної спадщини регіону, економічний прибуток, взаємне культурне збагачення туристів і місцевих жителів є:

Література [1 с.70].

47.У колишньому СРСР термін екотуризм був використаний:

Література [1 с.10].

48.Основні ресурси екологічного туризму:

Література [1 с.45].

49. Сукупність явищ і віносин для оздоровчої, пізнавальної, розважальної та спортивної діяльності людей називається:

Література [1 с.17].

50.Відпочинковий туризм зосереджений на сільських територіях є:

Література [1 с.35].

51. Подорожі, що організуються з метою участі у конференціях, конгресах, семінарах називається:

Література [1 с.34].

52. Гранично припустима величина рекреаційного навантаження на заповідні території визначається:

Література [1 с.48].

53. Екостежки на територіях національних парків довжиною більше 8км, тривалістю маршрутів більше 4годин відносяться до:

Література [1 с.60].

54. Витоптування до 5%, трав'яний покрив непорушени, підлісок непорушений відноситься до стадії рекреаційної дигресії

Література [1 с.66].

55. Змінення відносин конкурування, посилення чи ослаблення пресу хижаків є вплив екотуризму:

Література [1 с.67].

56. Основні призначення екостежок є :

Література [1 с.60].

57. Найбільшим потенціалом для цілей екотуризму володіють:

Література [1 с.45].

58. Особа форма екотуризму – спостереження за птахами називається:

Література [1 с.42].

59.Розвиток екотуризму на заповідних територіях базується на принципі:

Література [1 с.48].

60.Історико-архітектурні і археологічні об'єкти є ресурсами :

Література [1 с.48].

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Русев І.Т., Сафранов Т.А.Екологічний туризм. Конспект лекцій. – Дніпропетровськ; « Економіка» - 2005. – 118 с. URL: http://eprints.library.odku.edu.ua/3458/1/RusevIT_EkoTurizm_KL_2005.pdf
- 2.Ситник К.М., Андрієнко Т.Л. Екологічний туризм – проблеми та перспективи // Устойчивое развитие туризма
- 3.Гетьман В.І. Сталій розвиток екотуризму на природно-заповідних територіях чорноморського регіону України. // Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье. – Одесса: ОЦНТИ, 2001. - С.241 - 247
- 4.Збірник методичних вказівок до семінарських занять з дисципліни “Екологічний туризм ”. Напрямок підготовки 6.040106 „ Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”, спеціалізація “ Екологія рекреаційного та курортного господарства ” / Ільїна В.Г., – Одеса: ОДЕКУ, 2010. – 49 с. URL: http://eprints.library.odku.edu.ua/5685/1/IllinaVG_Ekoturizm_SZ_MV_2010.pdf

Додаткова література

<http://library.odku.edu.ua>.

5. Ващенко Н.П. Проблеми розвитку туризму в національних природних парках України // Заповідна справа в Україні на межі тисячоліть. – Канів, 1999. - С. 84-187.
- 6.Закон України „Про туризм” (1995, №324/95-ВР); Про внесення змін до Закону України „Про туризм” від 18.11.2003 №1282-IV.
7. Туризм на порозі ХХІ століття: освіта, культура, екологія. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (19 – 20 жовтня 1999 р.) м. Київ. – К.: Вид-во „КІТЕП”, 1999. – 268 с.